

Ibl: Německé hospodářství po přijetí Dawesova plánu. (Sb. předn. čes. spol. národohosp. 1924/25.)

Basch: Nová úprava reparací podle Youngova plánu. Banka pro vyrovnání mezinár. platů. (Národohosp. spol. 1929/30), 24. III. 1930.

Beneš: Pravda o Haagu. (Exposé v poslan. sněmovně 30. I. 1930.)

Francouzská:

Mémorandum sur le Commerce international et sur les Balances des paiements 1913/27 (Publ. de la Soc. des Nat. II. Quest. économiques et fin. 1928, II. 53 I).

L'Europe nouvelle 1930 — září 1931.

Journal des économistes 1930.

Revue d'économie politique 1930.

Vergé: La bataille des réparations, 1919—24 (Documents politiques et sociaux, C 8).

Calmette Germain: Recueil de documents sur l'histoire de La question des réparations (1919 — 5. V. 1921).

Delattre: Liquidation financière de la guerre.

Německá:

Weltwirtschaftszeitung 1925, 1930.

Heinecke: Die volkswirtschaftliche Erfüllbarkeit der Reparationsverpflichtungen. (Berlin 1924).

Martens: Zur Transferierung der deutschen Reparationsleistungen.

Fick: Transferproblem und Transfertheorie. (Abhandlungen des wirtschaftlichen Seminars zu Jena, 20. Band, 1. Heft, 1929).

Die interalliierten Schulden. Bearbeitet im Statistischen Reichsamt 1931.

Dawes: Wie der Dawes-Plan zustande kam.

Anglická:

Parker Gilbert: The Meaning of the »Dawes plan« (předneseno 12. I. 1926 v New Yorku), překlad Raab (Arbeitsstätte für sachliche Politik E. V.)

Ž p r á v y

Půl století od t. zv. rozdělení pražské university. Dne 28. února tohoto roku bude tomu padesát let, co sankcionován byl zákon č. 24 ex 1882, známý pod jménem zákon o rozdělení pražské university. Měl jím býti k všestranné spokojenosti ukončen velký boj, vedený probuzeným českým národem již od r. 1848 proti poněmčení starobylého vysokého učení českého státu.

Zákon tento jest již svým zněním dílem velmi šalamounským. Práví prostě, že od počátku zimního puřetí 1882/83 budou (bestehen) v Praze dvě university, německá a česká. Zákon vyhnul se tedy výslovnému řešení ožehavé otázky, co se vlastně po právní stránce stalo, zda snad vznikly dvě nové university, či jen jedna nová vedle existující staré a která z obou jest v tomto případě institucí novou. Obratu »rozdělení« v této souvislosti zákon č. 24 ex 1882 nepoužívá zejména nikoli v nadpisu. Z některých míst kontextu zákona, na př. pokud mluví o »uvedení ve skutek« českých fakult (opět slovo velmi kulaté), vypožovaly ovšem vládní kruhy německé nepokrytě,

že starobylý charakter přísluší universitě německé. Stejným právem mohl však popřevratový zákonodárce československý chápati zmíněný zákon tak, že nově jím byla zřízena právě javorisovaná universita německá.

Z politických bojů, které předcházely zmíněnému zákonu z r. 1882, vysvítá jasně historická skutečnost, že české kruhy stály proti jakémukoli rozdělení university, i když snad ojediněle se vyskytl i požadavek rozdělení. Snahou tehdejší politiky českého národa bylo dosáhnouti, aby na poněmčené universitě nabyla čeština rovnoprávného postavení s němčinou. Naopak kruhy německé nepřestávaly zdůrazňovati, že pražská universita jest institucí německou. Německý návrh, učiněný r. 1864 na českém zemském sněmu, aby totiž byla zřízena nová universita česká, nebyl ojedinělým projevem německé náročnosti. Za této situace možno piným právem tvrditi, že zákon č. 24 ex 1882 byl úspěchem politiky německé (srov. Goll: Rozdělení praž. univ. str. 25, nebo Novotný: Universita Karlova v minulosti str. 77), což zejména výstižně charakterisoval Stieber (Prohlášení ak. senátu Karlovy univ. 1930, str. 15): »Změna, ke které došlo zákonem z r. 1882, může se označiti jako neblahá. Rozdělení Karlo-Ferdinandovy university na českou a německou bylo štěstím pro Němce. Kdyby byla zůstala universita utrakvistická, den 28. října 1918 byl by ji všeho utrakvismu zbavil.« Tuto okolnost jest dobře si uvědomiti i v době dnešní, kdy čas od času obnovují se z nejrůznějších stran úvahy o dědictví starobylé university českého krále Karla. J. Kliment.

Z celého světa právníckého a hospodářského. — Československo: Připravuje se zákon o dělení zemědělských usedlostí v pozůstalostním řízení; jeho účelem jest zabrániti tříštění středních usedlostí. — Ministerstvo zásobování provádí zlevňovací akci; zatím propočítává cenovou kalkulaci stavebního železa a působí na snížení cen bílého plechu. Stejně vyšetřuje ceny uhlí, určeného pro spotřebitele, konečně věnuje pozornost také cenám mýdla a vína. — Ministerské radě byla podána osnova zákona o zřízení fondu pro vyplácení podpor nezaměstnaným. — V Praze vešla v platnost nová úprava dávek z veřejného statku. — Exekutiva veřejných zaměstnanců dala podnět, aby státní úředníci sami vypracovali a svému ústředí podali návrhy, kde by se mohlo v státní službě dosáhnouti úspor. — Ústředna obchodních komor podala pamětní spis o organizaci čs. státních drah. — Podnikatelský systém u čs. státních drah byl zaveden pokusně u odboru pro udržování dráhy v Litoměřicích. Zaveden byl již u výroby jízenek a ve skladu tiskopisů. — Projednává se osnova o reorganizaci finančních prokuratur. Uplatňují se zde v první řadě zásady unifikační. Prokuratury mají nadále zastupovati i země a okresy. — V ministerstvu financí byla utvořena zvláštní komise pro opatrování věcných potřeb finanční správy; v jejím čele stojí min. rada dr. Režný. — Zástupci zemědělských rad přednesli na poradě na zemském finančním ředitelství v Praze požadavek, aby paušál důchodové daně byl snížen proti paušálu z r. 1930 o 50%. — Belgie: Národní banka zvýšila diskontní sazbu z 2.5% na 3.5%. — Chile: Senát se usnesl na státním platebním příročí; prezident státu toto usnesení dosud neschválil. — Dánsko: Zemský výbor zemědělců předložil vládě pamětní spis, v němž žádá větší úlevy pro zemědělský stav, zejména o povolení platebního příročí pro dluhy zeměděl-